

מסביב למיכון

בחיפה. תוכן ההרצאות יובא בחוברת הבאה. היינו מעוניינים בביקורו של פרופ' קלאסון באופן מיוחד לשם בירור מספר בעיות שהתעוררו בשנה האחרונה בקשר לצידוד החליבה, ובעיקר — לשם הבהרת שתי נקודות: קוטר הבטנה וגודל הקומץ.

עבודות מחקר שנעשו באירופה הוכיחו שבטנה צרה מאיטה את קצב החליבה ומחייבת עיסוי העטין לפני סילוק המכונה מהפרה. זוהי אחת הסיבות שבאירופה מתנגדים לבטנה צרה, ואילו את בעיית "זחילת" הגביע (שבטנה צרה צריכה למנוע) פתרו בעיצוב הבטנה הבינונית בעלת הכר הגבוה והרחב, כפי שאנו מכירים אותה מהדגם החדש של אלפא-לאוואל.

אשר לגובה הקומץ, הרינו מעוניינים בו משתי בחינות אלה:

- (א) קומץ גדול מהמקובל אצלנו לא יגדיל את יציבות הוואקום מתחת לפטמות;
- (ב) למרות הדעה הרווחת אצל חוקרים מסויימים, אין כל הוכחה שקיימת שטיפת פטמות בחלב מפטמות אחרות. ייתכן מאוד, שמה שנראה כשטיפת פטמה אחת על ידי חלב מפטמה אחרת, יתגלה כשאיבה חוזרת של החלב שיצא מאותה הפטמה עצמה. ניסויים מדוייקים בענין זה נערכים רק עכשיו. בכל זאת מציע פרופ' קלאסון להגדיל את הקומצים, ואפילו רק לשם הפסקת הוויכוח בענין זה.

אני מצפה בהמשך לביקורם של פרופ' קלאסון, ושל באיכות אלפא-לאוואל שבדיה (שביקר לפני פרופ' קלאסון) לצידוד ניסויי שבעזרתו נוכל להיווכח בעצמנו מה השוני בין הבטנות השונות בקשר למהירות החליבה ושלמותה.

השפתום החדש בקומץ היידרופאלז כידוע, נתגלו בעיות של נפילת היחידות מעטיני פרות מסויימות, ביחוד כשצידוד ההידרופאלז הותקן בקומביינים מדגמים ישנים (סטריי מליק וכו'), או במשק המושבי עם צנצנות "ישנות". הפתרון בכל המקרים האלה הוא החלפת השפתום המקורי (מס' 80—953341)

מכנים לבקר במשק מושבי

קראתי בענין את הדו"ח על הפגישה שהתקיימה בלישכת רחובות ובה נידון נושא זה (ראה "משק הבקר והחלב" מס' 96). אך הופתעתי מעצם העובדה שהוגשה תכנית "חדשה" של הסוכנות, כביכול, של מיבנה לשיכון 8 עד 10 פרות עם עמדות חליבה צמודות. מה הצורך בתכנית חדשה זו, כשתכנית דומה הוצעה כבר (ואף נבדקה במציאות) על ידי המכון לחקר הבניה הכפרית, והיא מתאימה לעדר קטן ואף לעדר גדול יותר? ההבדל בין תכנית ל-8 פרות לבין זו של 15-20 פרות הוא קודם כל באורך הבנין, ואין הן שונות בכל הנוגע למידות הפנימיות לפרה.

אשר לעמדות החליבה, ארשה לעצמי להעיר: ביתן החליבה החד-צדדי, והמקובל כיום במשקים מושביים רבים, מסודר לרוב ב-4 או 6 עמדות; הכל בהתאם לגודל העדר המושבי, לנוהגי ההזנה וכו'. בדיון הנרחב שהתקיים בזמנו במסגרת המרכז לחקר הבניה הכפרית הגענו לכלל הסכמה ש"קבוצת פרות" קטנה מארבעה ראשים אינה רצויה בגלל ההפסקות הרבות שמתהוות בחליבה בעת החלפת הקבוצות. כשמדובר בתכנית, שהוצעה בפגישה האמורה ברחובות, על מיבנה ל-8-10 פרות, כלומר — חליבת 6-8 פרות בפועל, נראה לי בכלל מפוקפק הצורך בביתן חליבה או עמדות חליבה. לדעתי, כל עוד העדר בגודל כזה, רצוי לחלוב אותו ביחידה מיטלטלת אחת, ליד האיבוס, במקום להשקיע סכום העולה כדי מחיר פרה אחת או שתיים בעמדות חליבה וצידוד חליבה, שלמעשה אף לא יחישו את ביצוע החליבה ויתכן שיאיטו אותו.

ביקורו של פרופסור קלאסון משבדיה התכבדנו בביקור במשק כשבעיים של אחד המומחים במחקר החליבה באירופה, פרופ' קלאסון מאוניברסיטת אופסאלה שבשבדיה, פרופ' קלאסון סויר בארץ והיצה שתי הרצאות — אחת בפאקולטה ברחובות ואחת ב"החקלאית"

בששתום חדש (מס' 80-956950), אשר מחדיר מעט יותר אויר לתוך הקומץ ומונע את נפילת הגביעים אף מפרות שופעות חלב בעלות קצב היחלבות מהיר ביותר.

כעת מצוי מלאי מספיק של שסתומים כאלה אצל סוכן אלפא-לאוואל ואני רוצה להציע לכל בעל ציוד היידרופאלז (שמפעיל מכונה מהדג-מים הקודמים) לרכוש את השסתומים החדשים ולהתקינם בכל היחידות. במכונות אלפאמאטיק (בקיבוצים ובמושבים) ובמכונות מיטלטלות אין בדרך כלל צורך בהחלפת השסתום. אך — אם תוך זמן מסויים מופיעה גם אצלם בעיית שימוש המכונה אצל הפרות „הגדולות“, רצוי גם בציוד זה להתקין את השסתום החדש.

חי הברון

ה.מ.ב.